

KISS Sándor (1925-1999) szobrász

Szobrász

(Sáros, 1925. május 24.–Zsennye, 1999. augusztus 6.)

1945-50: Magyar Képzőművészeti Főiskola, mestere: Ferenczy Béni, Pátzay Pál. 1969, 1974: Munkácsy-díj; 1980: érdemes művész. 1950 óta szerepel kiállításokon. A főiskola elvégzése után Budapesten élt, majd Zsennyére települt. Sokrétű szobrászi tevékenysége nagyrészt klasszikus hagyományokra és népművészeti hatásokra épül, de a modern szobrászati törekvések is megtalálhatók munkásságában, valamint jelentős érmészeti tevékenységében.

Mesterei: Ferenczy Béni, Pátzay Pál.

Egyéni kiállítások

- 1968 • Múcsarnok, Budapest
- 1974 • Jósa András Múzeum, Nyíregyháza [Lessenyei Mártával]
- 1976 • Móra Ferenc Múzeum, Szeged (kat.) • Szilády Galéria, Kiskunhalas
- 1978 • Csók Galéria, Budapest [Lessenyei Mártával és Csohány Kálmánnal]
- 1980 • Kunstmesse, Bázél [Lessenyei Mártával és Kárpáti Tamással] • Művelődési Ház, Kölesd [Lessenyei Mártával]
- 1981 • Művelődési Ház, Decs
- 1982 • Megyei Művelődési Központ, Siófok [Lessenyei Mártával] (kat.)
- 1987 • Művelődési Otthon, Káld [Lessenyei Mártával]
- 1988 • Kemenesaljai Művelődési Központ, Celldömölk.

Válogatott csoportos kiállítások

- 1968 • Kilencek, Múcsarnok, Budapest
- 1973 • Nemzetközi Kisplasztikai Biennálé, Múcsarnok, Budapest.

Köztéri művei

- sportdombormű (bronz, 1951, Oroszlány, gimnázium)
- Martinász (kő, 1953, Hatvan, vasútállomás)
- dombormű (terrakotta, 1953, Komló, filmszínház)
- kút (bronz, 1955, Győr, gimnázium)
- tégladombormű (1955, Inota, kultúrház)
- Labdázó fiú (1957, Kispest, Vécsei u. Általános Iskola)
- tégladombormű (1959, Budapesti Műszaki Egyetem)
- Vas-szűz (kovácsoltvas, 1960, Ózd, lakótelep)
- dombormű (terrakotta, 1960, Budapest, EMKE [elveszett])
- Anya gyermekével (kő, 1961, Heim P. Gyermekkórház)
- kútfigurák (bronz, 1961, Miskolc, SZOT-székház)
- fa dombormű (1961, Balatonöszöd, kormány-nyaraló)
- dombormű (pirogránit, 1961-62, Szeged, városi tanács)
- figurális dombormű (terrakotta, 1964, Budapest, Magyar Filmlaboratórium)
- Siracusa ostroma (pirogránit, 1965, Budapest, Optikai Labor)
- figurális lemez dombormű (vörösréz, 1967, Kistelek, Általános Iskola)
- ivókút (kő, bronz, 1967, Gyula, gimnázium)
- vízköpők (bronz, 1968, Budapest, Palatinus strand)
- Kőműves Kelemenné (bronzbetétes fakapu, 1968, Salgótarján, megyei tanács)
- háromalakos szoborcsoport (bronz, 1968, Gyula, Erkel Ferenc Múzeum)
- V. István-émlékmű (vörös márvány, 1969, Győr, városi tanács)
- Fa dombormű (1970, Nyíregyháza, közösségi ház)
- Bocskai (vörös márvány, 1971, Derecske, Általános Iskola)
- fa dombormű (1973, Szarvas, tanácsház)
- Bláthy (bronz, 1973, Göd)
- emlékmű (30 sírfa, 1973-1974, Mohács, Emlékhely [Vadász Györggyel])
- mártír síremlék (bronz, 1973-74, Baja, temető [Vadász Györggyel])
- mártír síremlék (bronz, 1973-74, bronz, Marcali, temető)

- Fortuna-emléktábla (bronz, 1976, Budapest, Fortuna utca)
- "Alkimisták" - Kémikusok (bronz, 1976, Kossuth Lajos Tudományegyetem Kémiai Intézet)
- fa dombormű (1977, SZOTE)
- réz dombormű (1978, Szombathely, OTP-központ [Szilágyi Istvánnal])
- Máriássy Félix síremléke (bronz, kő, 1979, Budapest, Farkasréti temető)
- faszobrok (1980, Budapest, Fórum Szálló [Finta Józseffel])
- Gábor Áron (bronz, 1980, Budapest, Szilágyi Erzsébet fasor [Vadász Györggyel])
- harangtorony (fa, 1981, Decs, Templom tér)
- Magyarországi Szent Erzsébet, Boldog Gizella, Árpádházi Szent Margit (kő, 1981, Szent Péter-bazilika, Magyarok Nagyasszonya kápolna)
- fa szobrok és fa domborművek (1982, Budapest, Penta Szálló [Finta Józseffel])
- Kálmán Imre-emléktábla (bronz, 1982, Siófok, Kálmán Imre Múzeum)
- díszkút (bronz, 1982, Szombathely)
- fa dombormű (1983, Budaörs, Mezőgazdasági repülőtér)
- Zsigmond király (bronz, 1985, Pásztó, római katolikus templom [Vadász Györggyel])
- oltárfalak (fa, 1985, Csörötnék, római katolikus templom [Fazakas Péterrel])
- Háromfigurás (színezett, spanyolozott fa, 1986, Győr, Rába cukrászda)
- Zichy (bronz, 1987, Tbiliszi, park [Vadász Györggyel])
- Batthyány-Strattmann László-emléktábla (bronz, 1988, Körmend, római katolikus templom)
- Bolyai János-mellszobor (bronz, 1989, Szombathely, Általános Iskola)
- Eötvös Loránd-dombormű (bronz, 1989, Heidelberg, egyetem)
- Szentgotthárdi csata (bronz, 1989, Szentgotthárd, Magtár Színház)
- Oratóriumi szobor (gipsz, 1990, Szombathely, ferences kolostor)
- Jó pásztor (fa, 1991, Hosszúpereszteg, római katolikus templom)
- Szt. László-emlékmű (bronz, 1992, Zanat)
- Eötvös-dombormű (bronz, 1993, Celldömölk, Eötvös Iskola)
- Jó pásztor (kő, 1993, Körmend, Szent Erzsébet római katolikus templom kertje)
- Muhi emlékhely (fa, 1993, Muhi domb [Vadász Györggyel])
- II. világháborús emlékmű (bronz, gránit, 1993, Celldömölk)
- Niké, Függetlenségi emlékmű (üveg, krómaccél, 1994, Budapest, Bocskay út, Függetlenségi park [Vadász Györggyel])
- II. világháborús emlékmű (ruskikai fehér márvány, 1994, Siófok, római katolikus templom kertje [Vadász Györggyel])
- Szent László-oltár (cseresznyefa, 1994, Rum, római katolikus templom)
- Mindszenty (bronz, 1995, Zalaegerszeg [Vadász Györggyel])
- Szt. István-emlékmű (műkő, aranyozott bronz, 1998, Somló-hegy [Vadász Györggyel])

Irodalom

A felszabadult Budapest művészete (kat., Budapest, 1960)

SZÍJ R.: ~, Művészet, 1967/3.

SZÍJ R.: ~, Bildende Kunst, 1967/10.

T. A.: Látogatóban ~nál, Kortárs, 1969/3.

Sculptura Hungarica, Budapest, 1970

KAPOSI E.: Ferenczy Béni művésztelepe Esztergomban, Művészet, 1970/8.

SZOLLÁTH GY.: A magyar zeneművészet érmei és plakettjei, Budapest, 1972

ÚJVÁRI B.: ~ munkásságáról, Művészet, 1973/2.

(kat. bev., ~ szegedi kiállításához, 1976)

TANDI L.: ~ kopjafái, Új Tükör, 1976. augusztus 10.

NAGY Z.: Történelmi emlékhely Mohácson, Kritika, 1976/12.

SZ. KÜRTI K.: Köztéri szobrok és épületdíszítő alkotások Debrecenben és Hajdú-Biharban, Debrecen, 1977

FÉNYES, T.: Exhibition of three artists in the Csók Gallery, Daily News, 1978. október 19.

SZÉKELY A.: Új utak - a tradíciók tükrében, Új Tükör, 1978. november 12.

SOÓS É.: A világ nem utánzást vár tőlünk..., Napló, 1979. február 10.

NÉMETH I.: Kisgaléria ~, Irodalmi Szemle, 1979/3.

BÓNA E.: Nyírbátor város érmei a Zenei Napok tükrében, Szabolcs-Szatmári Szemle, 1979/3.

HORVÁTH GY.: ART 11/80. (kat. bev., a bázeli művészeti vásár, Budapest, 1980)

Oratórium Magnae Dominae Hungarorum Romae, Budapest, é. n. [1982]

~: (kat. bev., Siófok, 1982)

SALAMON N.: ~ és Lessenyei Márta szobrai, Új Tükör, 1987/24.

TÓTH S.: Emléktábla "a szegények orvosának", Új Ember, 1988. november 6.

SILL F.: A kiengesztelődés emlékművének a felavatása, Vasi Szemle, 1990/3.

[M. D.]: A függetlenség emlékműve, Új Magyarország, 1992. október 24.

Szobrot és kápolnát szenteltek Körmenden, Vas Népe, 1993. augusztus 24.

GYÜRKI L.: IV. Béla emlékműve, Vas Népe, 1994. január 25.

(Majkó Katalin)

A cikk a www.art.hu oldalon található